

Sorbus aucuparia

Familjen Rosaceae

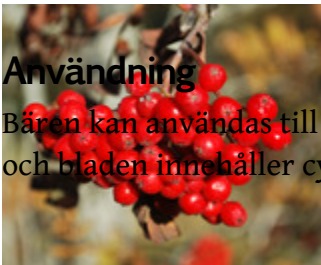
Rönnen är ett vanligt träd i Sverige. Det blir 3 - 15 m högt. Bären är vanligen röda. Släktet sorbus innehåller ca 100 olika arter av rönn och oxel. Variationen av rönnar som odlas är stor. En vanlig, liten sort är *S. reducta* som blir ca en meter hög och breder ut sig med underjordiska skott. Bärfärgen bland odlade rönnar varierar mycket. Utöver den vanliga röda färgen finns det vita, gula och rosa bär.

Odling

Rönnen trivs bäst i ett soligt läge. Den växer helst i jord som har ett neutralt till lågt pH. Rönnen är ett bra träd att samplantera med växter som behöver lite skugga då rötterna inte kväver andra växter.

Förökning

Så fröna färska och låt sålådorna stå ute över vintern. Tänk på att skydda fröna från möss och sorkar. Sorter ympas på fröplantor.

Användning

Bären kan användas till sylt, marmelad och gelé. Råa bär kan ge magbesvär så ät inte för mycket. Fröna och bladen innehåller cyanider. Lite cyanid anses ofta vara nyttigt men stora mängder är mycket skadligt.

Sorter och arter

S. aucuparia

Fructu Luteo

Gula bär

Edulis

I gamla kokböcker står det ibland att man ska använda sötrönn. Då avses troligen *Edulis*. Den har större bär än den vilda rönnen och smaken är mindre besk. *Edulis* är vanlig i svenska plantskolor. En bra sort som man bör plantera om man gillar rönnbärsgelé.

Rosina

En tysk sort som är gammal i odling. Förr användes de torkade bären istället för russin. Båret innehåller 80 - 150 mg C-vitamin per 100 gram bär. Rosina är inte så vanlig i svenska plantskolor men lätt att köpa från Tyskland.

Rossica Major

Rysk sort som blir 6 - 10 meter hög. Bären kan bli upp till 15 mm stora.

S. domestica

En mycket storfruktig rönn som anses ha en mycket god smak. Härdigheten i Sverige är oklar men troligen är den bara härdig i zon 1. Bären ska lagras länge så att de nästan är ruttna, då är de som godast.

Ullungrönn

En rönn som Tor Nitzelius hittat på den koreanska ön Ullung. En klon säljs i Sverige under namnet Dodong. Bären är röda och päronformade. Trädet är friskare och vackrare än vanlig rönn. Det har gjort att den blivit vanlig i offentliga planteringar. Bären är utomordentliga hushållsbär. En rönn som verkligen kan rekommenderas.

Källor

www.pfaf.org

Christopher Brickell (Editor): The A - Z Plant Directory

